

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1462

Vragen van het lid **Van Haga** (Groep Van Haga) aan de Minister voor Klimaat en Energie over *geknakte windmolen* (ingezonden 5 januari 2023).

Antwoord van Staatssecretaris **Heijnen** (Infrastructuur en Waterstaat), mede namens de Minister voor Klimaat en Energie (ontvangen 6 februari 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht over de geknakte windmolen in Flevoland?¹

Antwoord 1

Ja, daar ben ik mee bekend.

Vraag 2

Hoeveel windmolens van het wat oudere type staan er in den lande? Zijn deze allen knakgevaarlijk bij een beetje wind en, zo ja, wat doet dat met de veiligheid van onze burgers? Kunt u deze vraag gedetailleerd beantwoorden?

Antwoord 2

Vattenfall, de eigenaar van deze windturbine, laat extern onderzoek doen naar de oorzaak van dit incident. Naar verwachting zijn de resultaten van dit onderzoek half april beschikbaar. Het is op dit moment daarom nog niet duidelijk in hoeverre de windkracht hierbij een rol speelde, of welke andere factoren (mede) ten grondslag lagen aan het falen van de windturbine. Ik vind het van groot belang dat dit grondig wordt uitgezocht. Pas daarna kan worden bekeken of de gevonden oorzaak mogelijk ook speelt bij andere, vergelijkbare oudere typen windturbines. De overige 16 turbines van het windpark bij Zeewolde van hetzelfde type zijn naar aanleiding van het incident stilgezet. In Nederland zijn daarnaast 4 andere turbines van dezelfde fabrikant. Deze turbines zijn momenteel niet meer in bedrijf en zullen binnen afzienbare tijd ontmanteld worden.

In tabel 1 is het aantal windturbines op land dat per periode is gebouwd weergegeven. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit verschillende typen windturbines zijn, de tabel is bedoeld als een totaaloverzicht van aantallen windturbines per tijdvak, teruggaand tot de jaren 80.

¹ De Telegraaf, 4 januari 2023 (<https://www.telegraaf.nl/nieuws/1120927293/grote-ravage-door-knaken-windmolen-brokkstukken-tussen-de-spruitjes-en-boerenkool>).

Tabel 1 Bouwjaar windturbines op land. Bron: RVO

Periode	Aantal windturbines
1982–1990	27
1991–1995	120
1996–2000	182
2001–2005	341
2006–2010	350
2011–2015	402
2016–2020	528
2021–2022	517

In het algemeen geldt dat windturbines moeten voldoen aan veiligheidseisen die zijn gesteld in vergunningen en internationale normen (o.a. NEN-EU-IEC 61400). Voor windturbines wordt ook een certificaat afgegeven door een gecertificeerde instantie. Deze veiligheidseisen zijn bedoeld om risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken. De veiligheidseisen uit internationale normen zijn sinds 2008 in de regelgeving (Activiteitenregeling milieubeheer) opgenomen. In 2011 zijn aanvullend hierop normen opgenomen voor het zogenaamde plaatsgebonden risico in de regelgeving (Activiteitenbesluit milieubeheer), waarmee is aangegeven welk restrisico er mag bestaan voor mensen in de omgeving.

Voor de invoering van laatstgenoemde normen gold al het principe dat het bevoegd gezag verantwoordelijk is voor een goede ruimtelijke ordening en het daarbij zoveel mogelijk voorkomen of beperken van gevolgen van incidenten voor de omgeving.

Voor de handhaving van de vereisten in de vergunning is het bevoegd gezag (de gemeente) verantwoordelijk. Bij het voortgezet gebruik van een windturbine na de periode waarvoor deze is gecertificeerd, moet eerst worden beoordeeld of deze voortzetting veilig is en of extra onderhoud of inspectie nodig is. Hiervoor heeft de NEN, mede op initiatief van de Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA), de Nederlandse Praktijklijn (NPR) 8400 ontwikkeld. Dit is een technisch document waarin staat naar welke aspecten moet worden gekeken om te bepalen of voortgezet gebruik op een verantwoorde manier kan plaatsvinden.

Vraag 3

Hoe vaak worden windmolens geïnspecteerd? Kunt u deze vraag gedetailleerd beantwoorden?

Antwoord 3

In het Activiteitenbesluit is geregeld dat een windturbine ten minste eenmaal per kalenderjaar wordt beoordeeld op de noodzakelijke beveiligingen, onderhoud en reparaties door een deskundige op het gebied van windturbines. Indien wordt geconstateerd of indien het redelijk vermoeden bestaat dat een onderdeel of onderdelen van de windturbine een gebrek bezitten, waardoor de veiligheid voor de omgeving in het geding is, wordt de windturbine onmiddellijk buiten bedrijf gesteld en het bevoegd gezag daaromtrent geïnformeerd. De windturbine wordt pas weer in bedrijf genomen nadat alle gebreken zijn hersteld. Deze bepalingen zijn in 2008 opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, daarvoor stonden ze in het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer.

Vraag 4

Deelt u de mening dat het knakken van windmolens een levensgevaarlijke ontwikkeling is? Zo ja, wat gaat u hiertegen doen?

Antwoord 4

Incidenten met windturbines doen zich zelden voor en het incident in Zeewolde is uitzonderlijk te noemen. Het is belangrijk om daarvan te leren en daarom is het noodzakelijk om eerst de precieze oorzaak te achterhalen van het incident. Zoals al genoemd bij de beantwoording van vraag 1 laat Vattenfall, de eigenaar van deze windturbine, extern onderzoek doen naar het incident. Op basis van de resultaten zullen de Minister voor Klimaat en Energie en ik met de sector en de medeoverheden hierover in gesprek gaan en bezien in hoeverre deze specifieke situatie generieke verbeterpunten bevat voor het onderhoud of de inspectie van windturbines.

Deze aanpak is in lijn met het interdepartementale kader voor verantwoord omgaan met risico's in de energietransitie, waarvan de Minister voor Klimaat en Energie de contouren heeft beschreven in november 2022 (Kamerstuk 32 813, nr. 1113). Een van de onderdelen van dat beleidskader is om na een incident ruimte te laten voor leren en structureel verbeteren met een passende beleidsmatige reactie. In het voorjaar zal de Raad voor het Openbaar Bestuur de Minister voor Klimaat en Energie nader adviseren over hoe een lerende overheid het beste te werk kan gaan na incidenten met duurzame energie.